

Evaluatieonderzoek HB-ondersteuningsvoorzieningen

**schooljaar
2023-2024**

Inhoud

Inleiding.....	3
Deelnemers.....	3
Hoofdstuk 1 : Resultaten scholen	4
Waardering HB-ondersteuningsvoorzieningen	4
HGW uitgangspunten.....	6
Relatie versnellen en aanbod HB-ondersteuningsvoorzieningen	7
Effecten op leerling en school	8
Hoofdstuk 2 : Resultaten ouders/verzorgers.....	10
Duur deelname aan HB-ondersteuningsvoorziening	10
Waardering HB-ondersteuningsvoorzieningen	11
Effecten op kind en school.....	13
HGW uitgangspunten.....	14
Passende onderwijsoplossing?.....	15
Hoofdstuk 3: Samenvattende conclusie.....	16

Inleiding

Sinds schooljaar 2018-2019 voorziet het samenwerkingsverband in vier regionale ondersteuningsvoorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen. In deze voorzieningen krijgen circa 64 hoogbegaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte één schooldag per week een speciaal onderwijsaanbod, waarbij focus ligt op het ontwikkelen van leer- en levensvaardigheden. In een setting met peers en gespecialiseerde leerkrachten wordt gewerkt aan het verstevigen van zelfbeeld, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen, veerkracht en leerattitude.

Periodiek voeren wij een evaluerend onderzoek uit onder de scholen en ouders van deelnemende leerlingen. Zo meten wij de tevredenheid over ons aanbod en krijgen we inzicht in effecten voor leerlingen en scholen.

In deze rapportage is cijfermatige informatie opgenomen over dit schooljaar en eerdere jaren (NB: in 2023 is incidenteel geen evaluerend onderzoek uitgevoerd) om vergelijk mogelijk te maken. De opmerkingen en aanbevelingen zijn omwille van privacy overwegingen niet opgenomen, maar worden intern besproken en betrokken bij het verder verbeteren van de kwaliteit van de HB-ondersteuningsvoorzieningen.

Wij danken de scholen en ouders die aan het onderzoek hebben meegewerkt hartelijk voor hun bijdrage en zijn verheugd over de hoge respons dit jaar. Met deze waardevolle informatie kunnen wij onze kwaliteit behouden én verstevigen!

Met vriendelijke groet,

Anna Lont-Zuidema
Projectleider hoogbegaafdheid en coördinator HB ondersteuningsvoorzieningen
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs West-Friesland

Deelnemers

Aantal respondenten scholen

2019: n=11

2020: n=9

2021: n=7

2022: n=19

2024: n=29

Aantal respondenten ouders

2019: n=10

2020: n=32

2021: n=19

2022: n=17

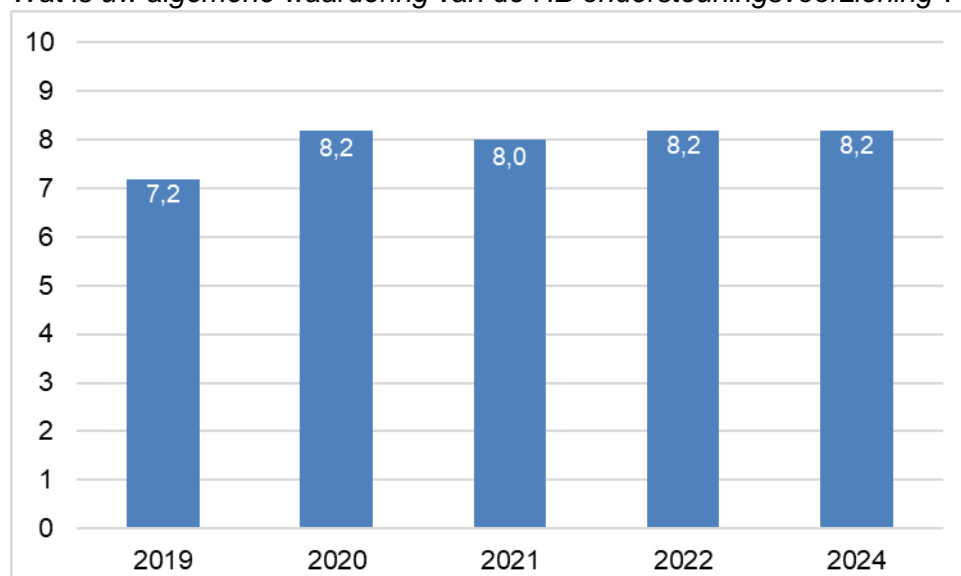
2024: n=28

Hoofdstuk 1 : Resultaten scholen

Waardering HB-ondersteuningsvoorzieningen

De scholen waarderen de HB-ondersteuningsvoorzieningen gemiddeld met een 8,2. Dit toont een stabiel beeld.

Wat is uw algemene waardering van de HB ondersteuningsvoorziening ?

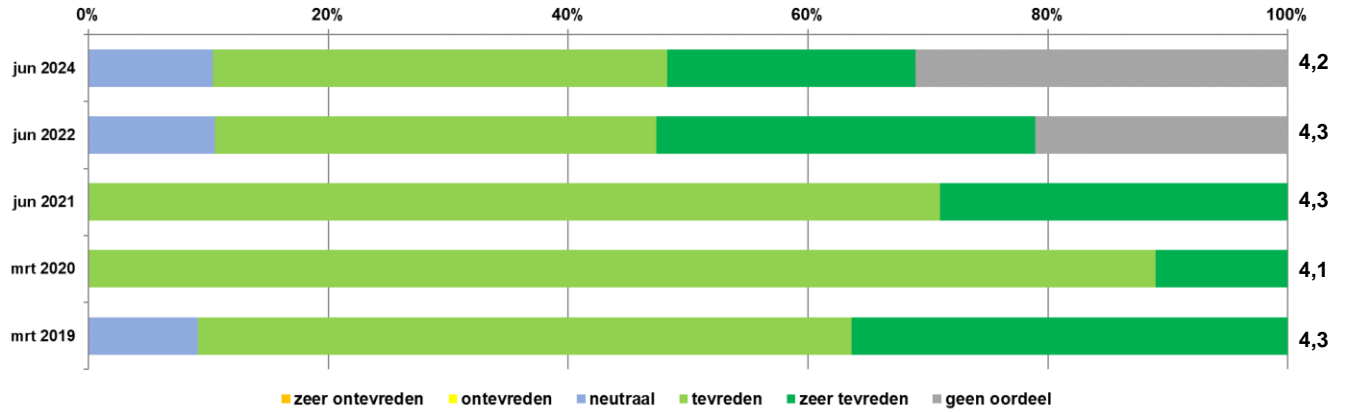

Schaalvraag 1-10: 1: zeer ontevreden - 10: zeer tevreden.

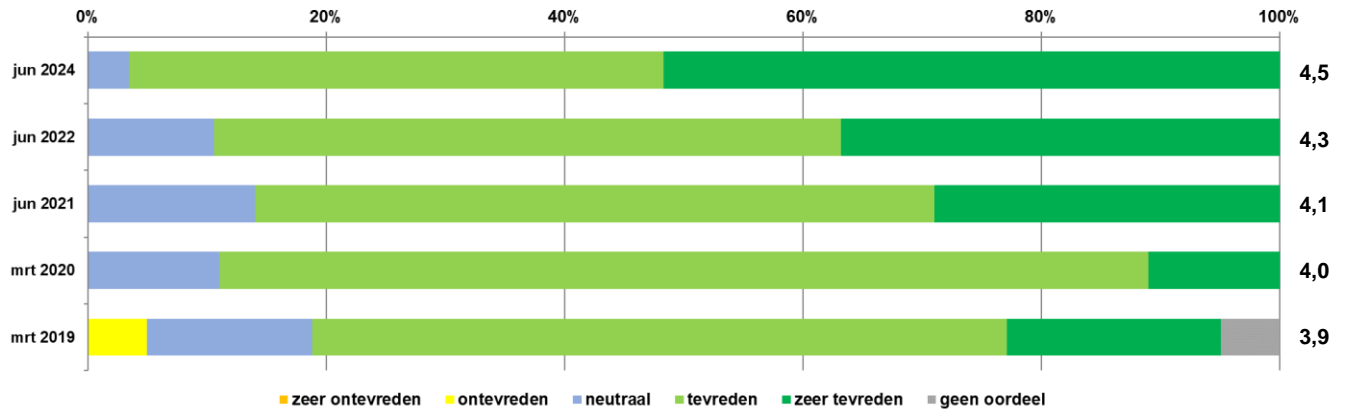
Hoe waardeert u de HB-ondersteuningsvoorziening t.a.v. de volgende aspecten?

De aanmeldprocedure de voorzieningen worden gewaardeerd met gemiddeld een 4,2 op een vijfpuntschaal. Ten aanzien van de aanmeldprocedure is dit een stabiel hoge waardering. De waardering voor de communicatie en bereikbaarheid van de voorzieningen is de afgelopen jaren toegenomen en wordt dit jaar gewaardeerd met gemiddeld een 4,5. De samenwerking met de leerkrachten wordt met gemiddeld een 4,2 gewaardeerd en de samenwerking met ouders/verzorgers met een 4,3.

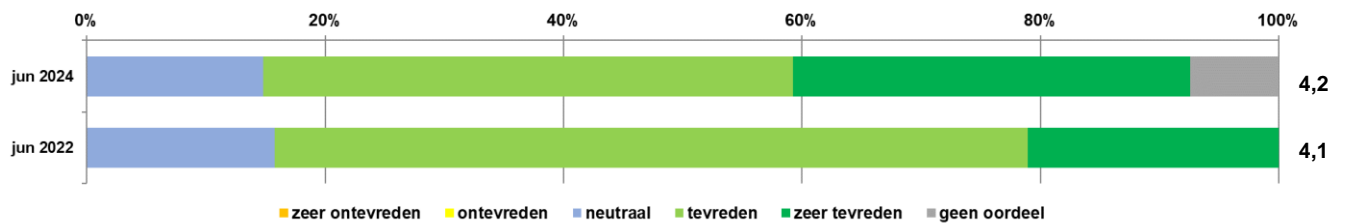
Procedure voor aanmelding en toelating

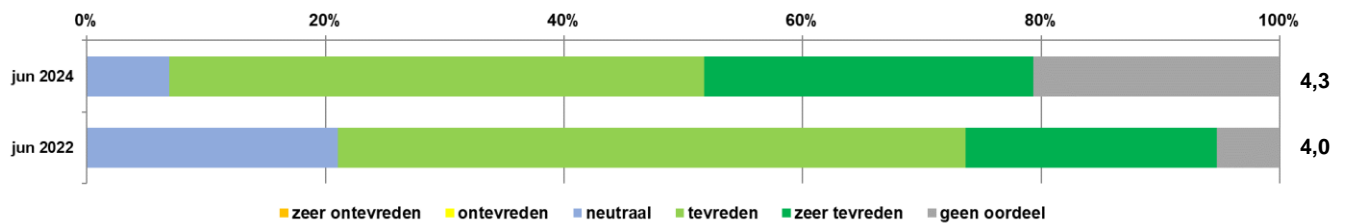
Communicatie/bereikbaarheid

Samenwerking met/ondersteuning aan: leerkrachten van de leerlingen

Samenwerking met/ondersteuning aan: ouder(s)/verzorgers van de leerlingen

Achter de antwoordverdeling staat het gemiddelde waarbij zeer ontevreden = 1 t/m zeer tevreden =5. Geen oordeel is niet in het gemiddelde meegenomen.

Passend onderwijs

WEST-FRIESLAND

Passend onderwijs West-Friesland

bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

HGW uitgangspunten

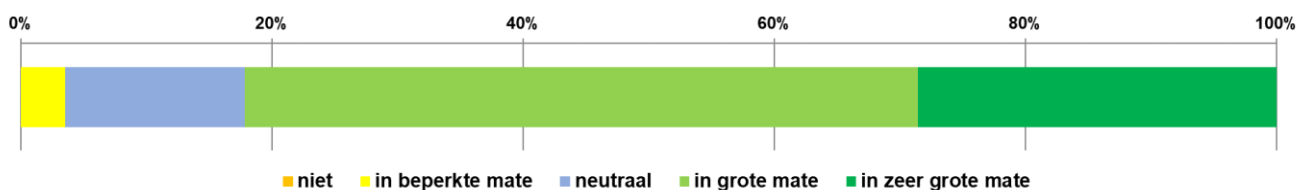
In het ondersteuningsplan 2022-2026 worden de 7 uitgangspunten van handelingsgericht werken genoemd als fundament van de ondersteuning. Aan de scholen is gevraagd in hoeverre deze uitgangspunten worden herkend bij (het aanbod van) de HB-ondersteuningsvoorzieningen

Achter de antwoordverdeling staat het gemiddelde waarbij incidenteel = 1 t/m volledig = 4. Geen oordeel is niet in het gemiddelde meegenomen.

De uitgangspunten 'samenwerking' en 'systemisch en transparant werken' worden het duidelijkst herkend in de werkwijze en het aanbod van de HB-ondersteuningsvoorzieningen. 'Wisselwerking en afstemming' en 'ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders' worden in wat beperktere mate herkend.

Leerlingen worden vanuit het OT aangemeld bij de HB-ondersteuningsvoorziening met persoonlijke leerdoelen. De HB-ondersteuningsvoorziening streeft ernaar twee keer per jaar een voortgangs- en evaluatiegesprek te voeren over elke leerling waarbij ten minste één afgevaardigde vanuit de school (Intern begeleider, leerkracht of anders) en één ouder aanwezig is. In deze gesprekken wordt de ontwikkeling van de leerling, specifiek ten aanzien van diens persoonlijke leerdoelen, besproken en de aanpak eventueel verder bijgesteld. We stelden de vraag in hoeverre de scholen bekend zijn met de persoonlijke leerdoelen van deelnemende leerlingen. Het merendeel van de scholen ervaart dit in grote of zeer grote mate.

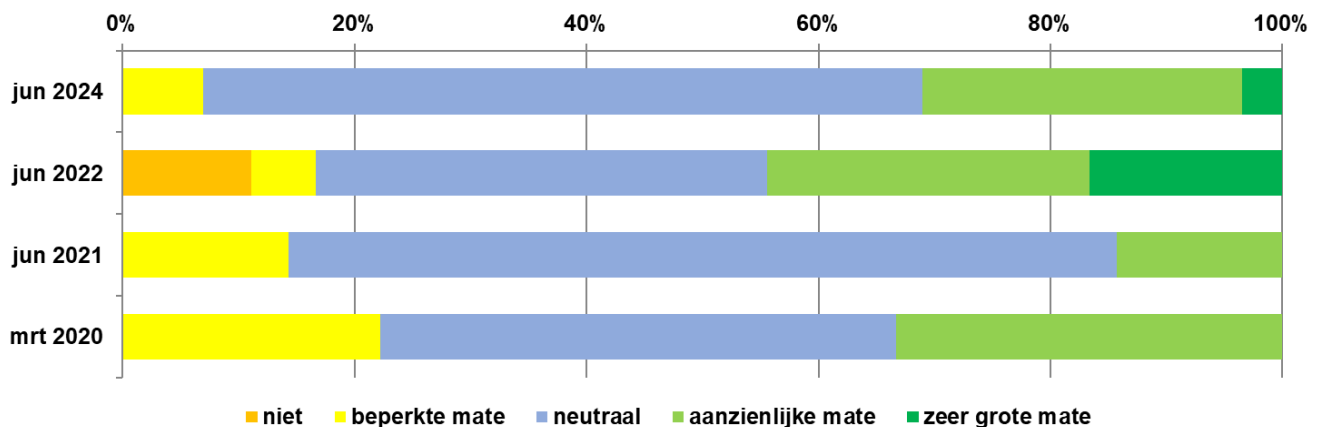

Relatie versnellen en aanbod HB-ondersteuningsvoorzieningen

Als samenwerkingsverband hebben wij als doelstelling een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen te bieden, waarmee wordt voorkomen dat zij bij gebrek aan passende oplossingen de basisschool versneld doorlopen en op zeer jonge leeftijd bij het voortgezet onderwijs worden aangemeld. (NB: versnellen kan een effectieve onderwijsinterventie zijn voor een hoogbegaafde leerling, mits goed onderbouwd en niet ingezet bij gebrek aan alternatieve oplossingen). Wij zijn benieuwd in hoeverre het aanbod van de HB-ondersteuningsvoorziening bijdraagt aan een passende oplossing voor deelnemende leerling(en) en in hoeverre (verder) versnellen voor deze leerling(en) door deelname wordt voorkomen.

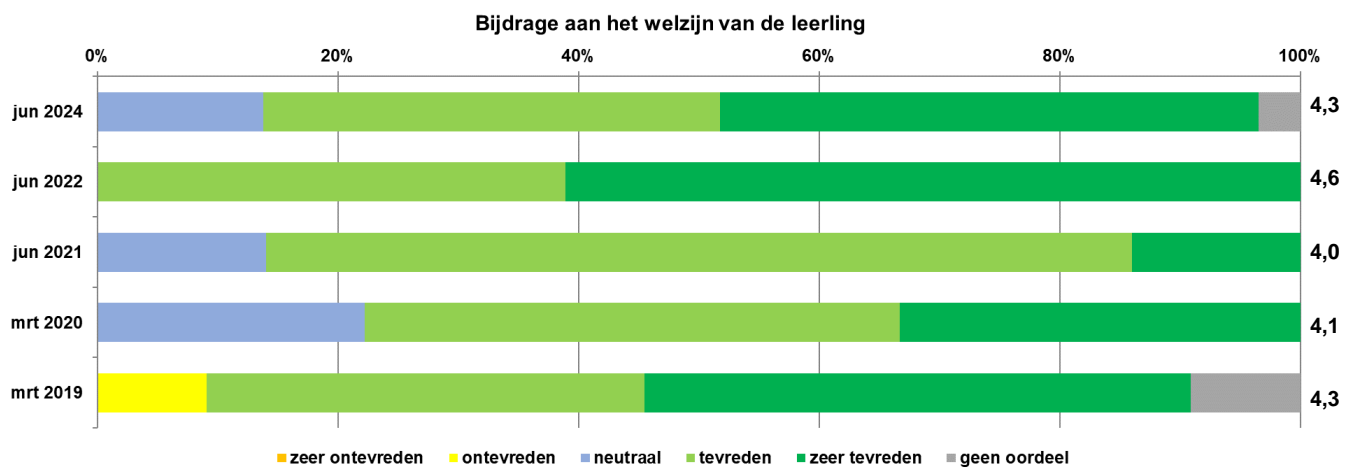
We zien dat ten opzichte van de vorige meting in 2022 een groter aantal scholen een neutraal standpunt inneemt op deze vraag. Uit de reacties blijkt dat dit soms ook samenhangt met (nog) onvoldoende zicht en/of ervaring hebben op/met dit aspect. Het aantal scholen dat positief antwoordt op deze vraag is afgenomen.

In hoeverre wordt (vaker) versnellen voorkomen door deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening?

Effecten op leerling en school

Deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening blijkt volgens de scholen nog steeds in hoge mate bij te dragen aan het welzijn en de ontwikkeling van leerlingen (gemiddeld een 4,3 uit 5). We zien een kleine afname van effectiviteit ten opzichte van de vorige meting in 2022. Tevredenheid over de bijdrage van(uit) de HB-ondersteuningsvoorzieningen aan de professionalisering van school en leerkracht is nog steeds iets beperkter in vergelijking met de ervaren effecten op leerlingniveau, maar lijkt toe te nemen (van gemiddeld een 3,5 naar 3,7).

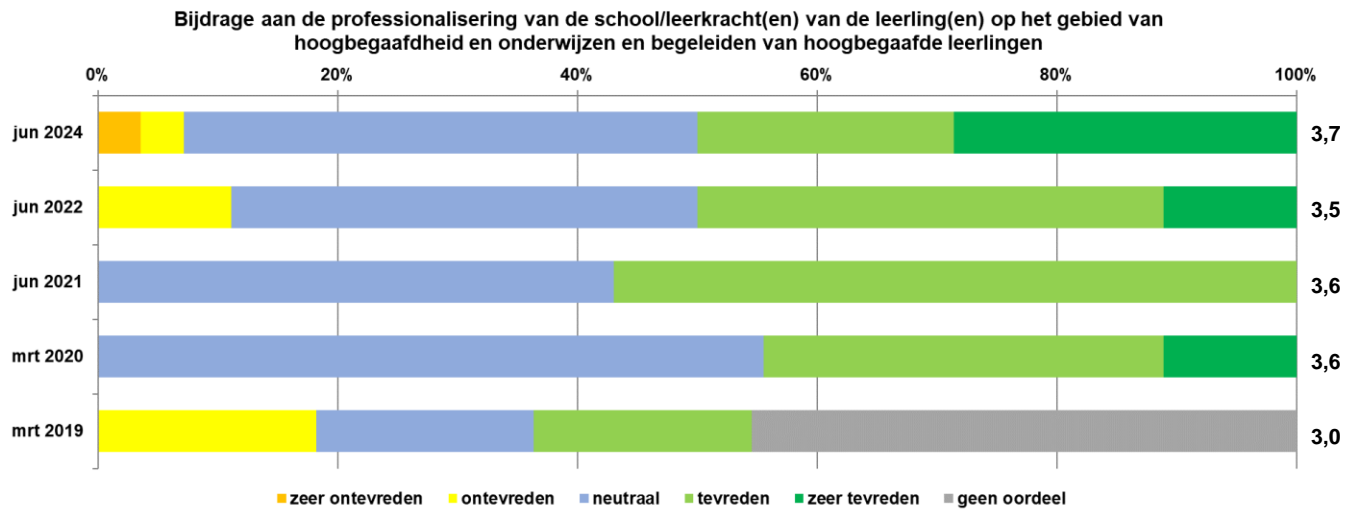

Passend onderwijs

WEST-FRIESLAND

Passend onderwijs West-Friesland

bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

Passend onderwijs

WEST-FRIESLAND

Passend onderwijs West-Friesland

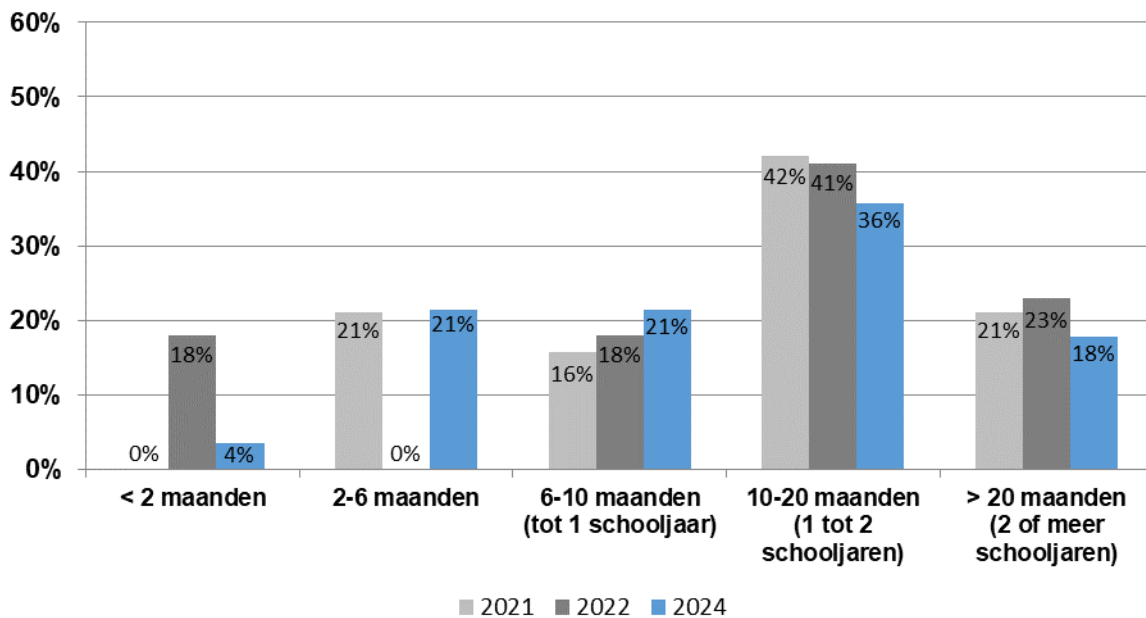
bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

Hoofdstuk 2 : Resultaten ouders/verzorgers¹

Duur deelname aan HB-ondersteuningsvoorziening

Het merendeel van de respondenten (75%) heeft kinderen die reeds langer dan 6 maanden deelnemen aan een HB-ondersteuningsvoorziening. Van deze groep kunnen we aannemen dat zij voldoende ervaring hebben om een goede beoordeling van de HB-ondersteuningsvoorzieningen te geven. Voor slechts 4 procent van de respondenten geldt dat hun kind nog maar net is gestart.

Hoe lang neemt uw kind al deel aan de HB-ondersteuningsvoorziening?

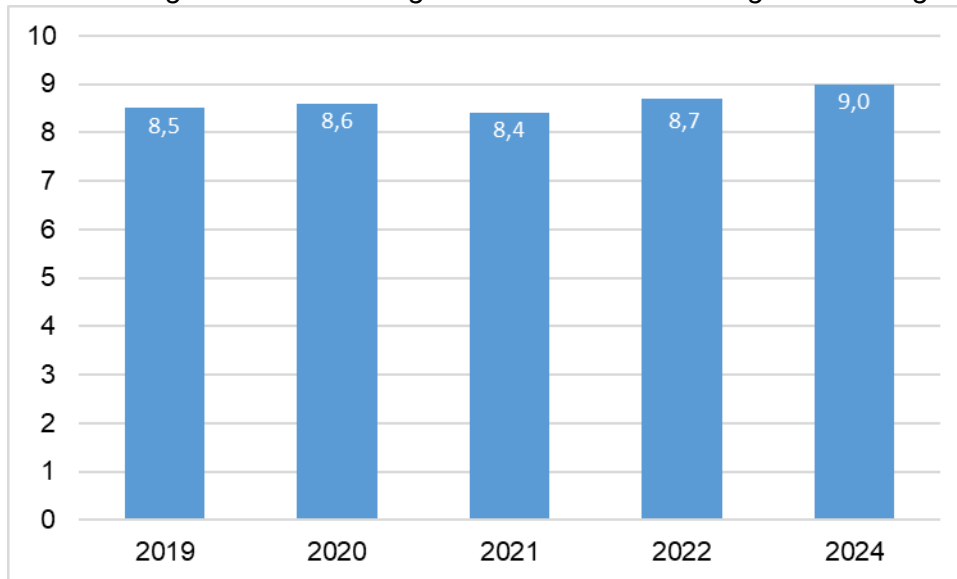

¹ Waar wij in de verdere tekst spreken over ouder(s), bedoelen wij ook verzorger(s).

Waardering HB-ondersteuningsvoorzieningen

De ouders waarderen de HB-ondersteuningsvoorzieningen gemiddeld met een 9,0. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

Wat is uw algemene waardering van de HB ondersteuningsvoorziening ?

Schaalvraag 1-10: 1: zeer ontevreden - 10: zeer tevreden

Passend onderwijs

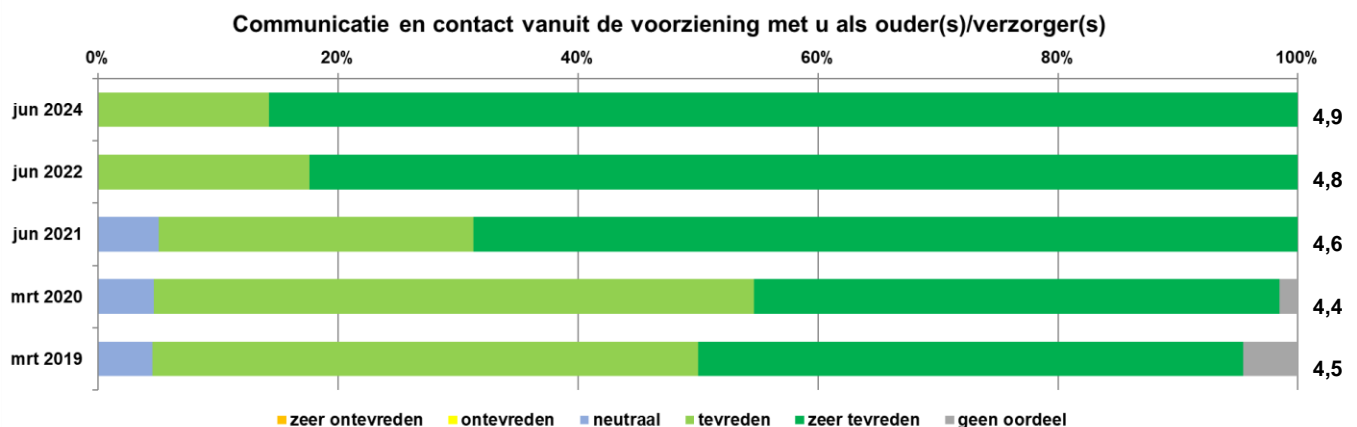
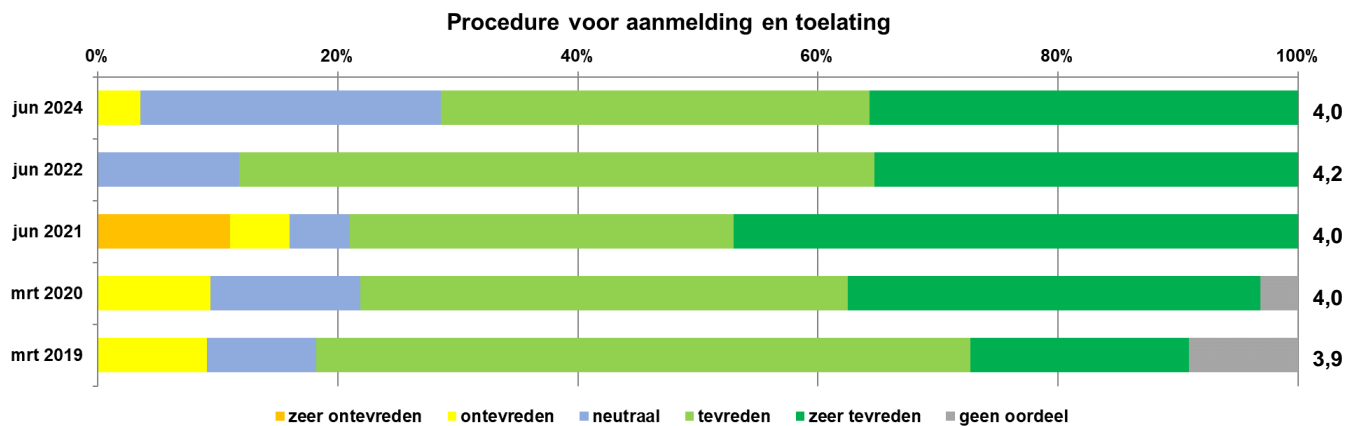
WEST-FRIESLAND

Passend onderwijs West-Friesland

bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

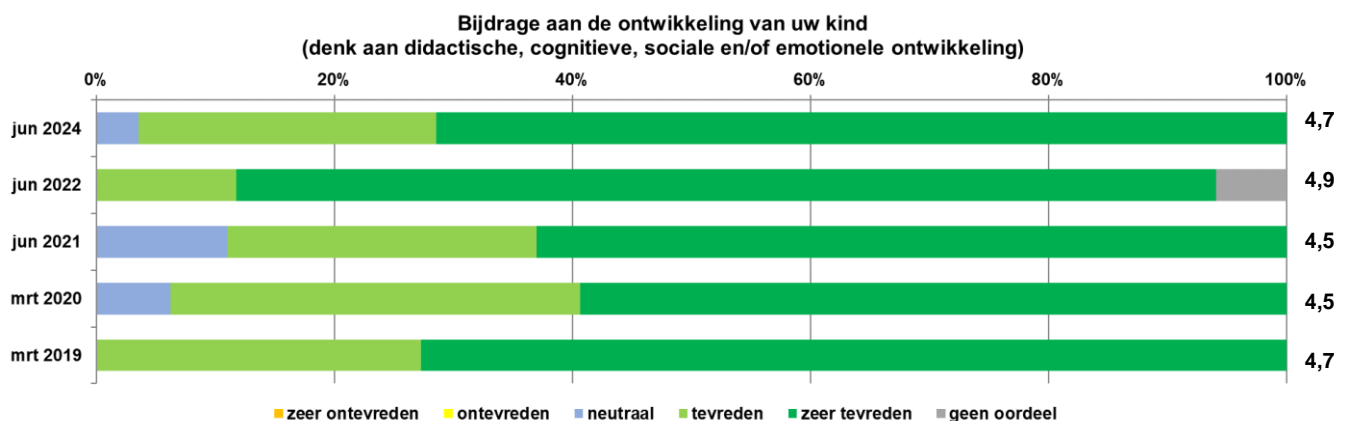
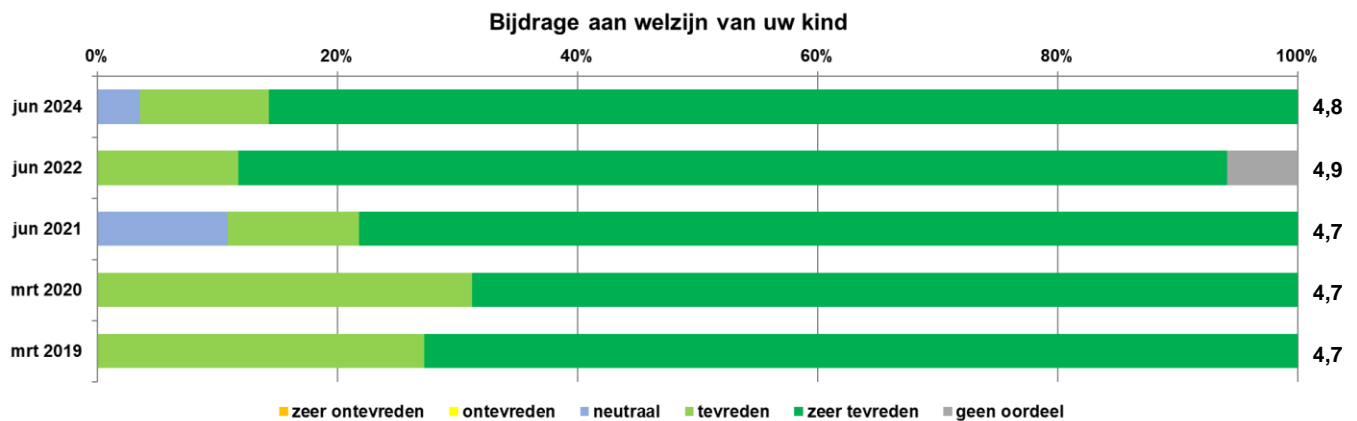
Waardering van deelaspecten van de HB-ondersteuningsvoorzieningen

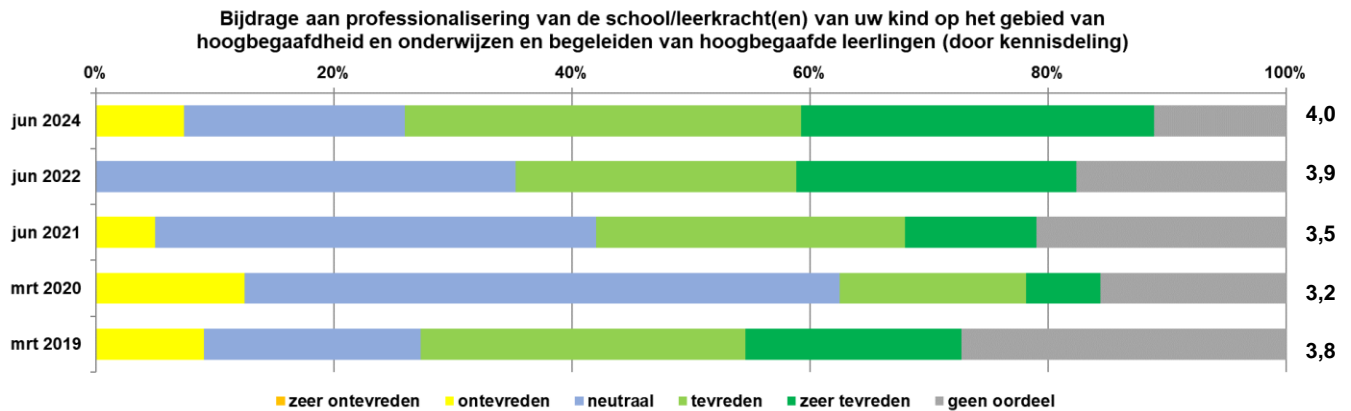
De aanmeldprocedure wordt door ouders gewaardeerd met gemiddeld een 4,0 op een vijfpuntschaal; een lichte daling ten opzichte van 2022. De communicatie en het contact vanuit de voorziening met ouders wordt zeer hoog gewaardeerd met gemiddeld een 4,9.

Effecten op kind en school

Deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening blijkt volgens de ouders nog steeds in hoge mate bij te dragen aan het welzijn en de ontwikkeling van hun kinderen; zij geven hiervoor een gemiddelde waardering van respectievelijk een 4,8 en 4,7. We zien een kleine afname van effectiviteit ten opzichte van de vorige meting in 2022. We zien dat tevredenheid over de bijdrage aan professionalisering van de school en leerkracht geleidelijk toeneemt; ouders uiten hierover nu een gemiddelde waardering van 4,0. Het aantal positieve antwoorden is hier gestegen en het aantal ouders dat onvoldoende zicht heeft op dit aspect neemt af.

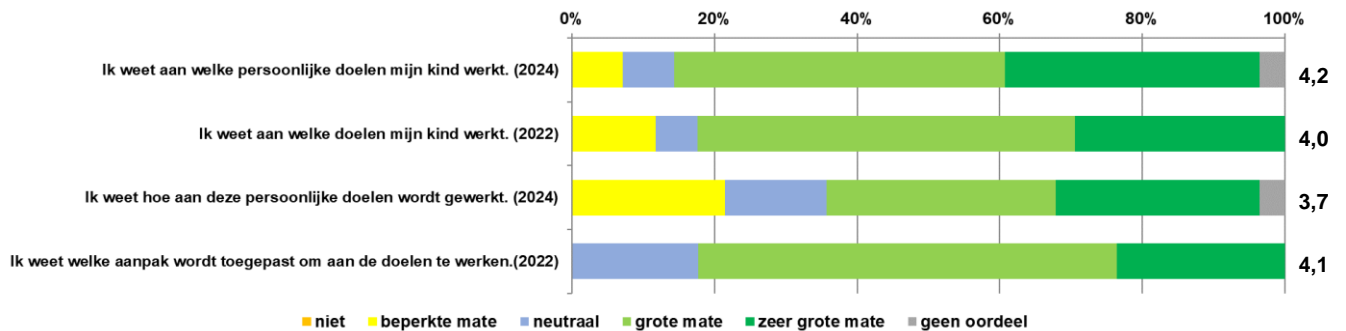

Achter de antwoordverdeling staat het gemiddelde waarbij zeer ontevreden = 1 t/m zeer tevreden =5. Geen oordeel is niet in het gemiddelde meegenomen.

HWG uitgangspunten

In het ondersteuningsplan 2022-2026 worden 7 uitgangspunten van handelingsgericht werken genoemd als fundament van de ondersteuning. Aan de ouders is gevraagd in hoeverre enkele van deze uitgangspunten worden herkend bij (het aanbod van) de HB-ondersteuningsvoorzieningen.

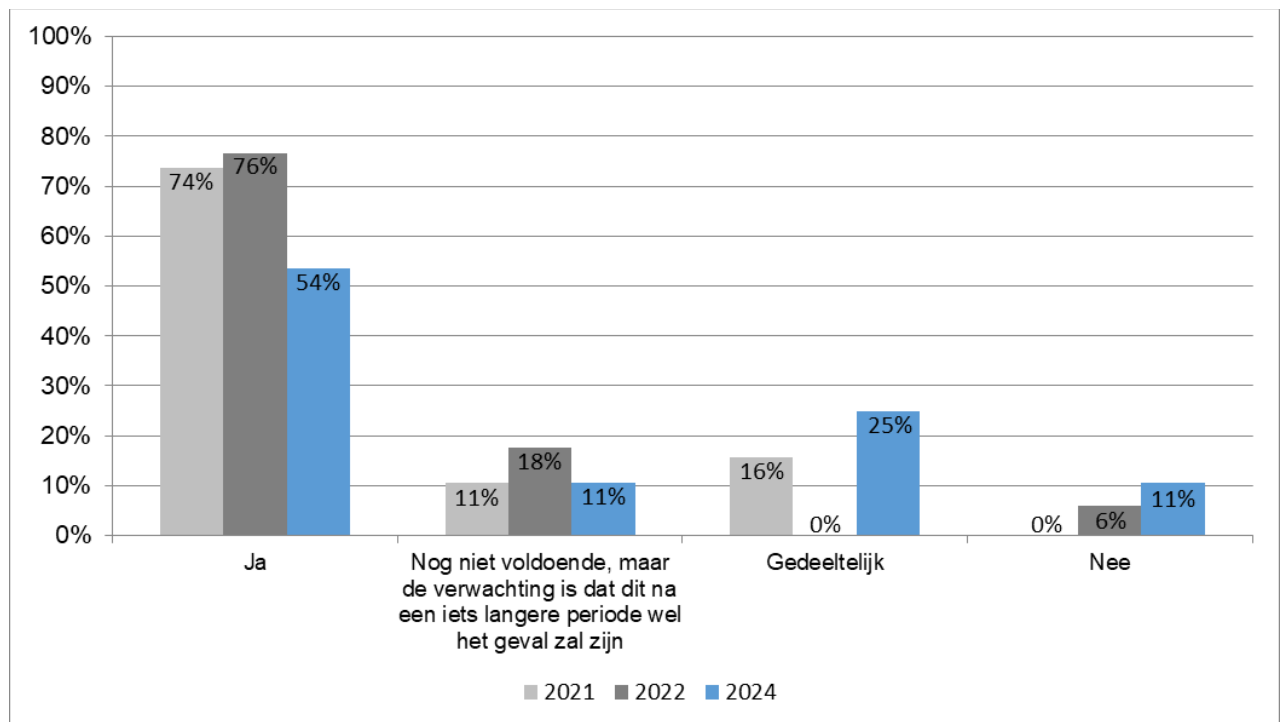

We hebben twee belangrijke aspecten uitgevraagd en vergeleken met gegeven antwoorden in 2022. Opvallend is dat ouders beter weten aan welke persoonlijke doelen hun kind werkt binnen de HB-ondersteuningsvoorziening (gemiddeld een 4,2 tegenover een 4,0 in 2022), maar minder goed op de hoogte lijken te zijn hoe aan deze doelen wordt gewerkt (gemiddeld een 3,7 tegenover een 4,1 in 2022).

Passende onderwijsoplossing?

Op de vraag of er met deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening sprake is van een passende onderwijsoplossing c.q. passend onderwijs voor het kind in de huidige situatie, antwoordt ruim de helft van de ouders bevestigend (54%). In 2021 en 2022 lag dit percentage een stuk hoger. Elf procent van de ouders spreekt de verwachting uit dat na een langere periode van deelname er waarschijnlijk sprake zal zijn van een passend aanbod voor hun kind. Dit percentage ligt lager dan in 2022 en is goed te verklaren doordat dit jaar slechts weinig ouders aan dit onderzoek deelnemen waarvan hun kind *nét* is gestart in de HB-ondersteuningsvoorziening. Opvallend is dat een kwart van de ouders aangeeft dat er met deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening sprake is van een gedeeltelijke onderwijsoplossing voor hun kind, waar in 2022 geen van de ouders dit ervoer. Het percentage ouders dat geen passende onderwijsoplossing voor hun kind ervaart in de huidige situatie is toegenomen van 6 naar 11 procent.

Is er met dit arrangement - deelname aan de HB-ondersteuningsvoorziening - sprake van een passende oplossing/passend onderwijs voor uw kind in de huidige situatie?

Passend onderwijs

WEST-FRIESLAND

Passend onderwijs West-Friesland

bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

Hoofdstuk 3: Samenvattende conclusie

Ouders en scholen van deelnemende leerlingen spreken over het algemeen een wederom hoge waardering uit voor de HB-ondersteuningsvoorzieningen. De scholen waarderen de HB-ondersteuningsvoorzieningen met gemiddeld een 8,2, een gelijk resultaat als in 2022. Bij ouders is de gemiddelde waardering toegenomen van een 8,7 in 2022 naar een 9 in 2024. Zowel scholen als ouders ervaren dat deelname aan een HB-ondersteuningsvoorziening in hoge mate bijdraagt aan het persoonlijk welbevinden en het ontwikkelproces van de betreffende leerlingen.

We zien dat de samenwerking met scholen en ouders steeds beter wordt en de bijdrage van(uit) de HB-ondersteuningsvoorzieningen aan professionalisering en ondersteuning van de scholen wordt geleidelijk sterker ervaren. Bij scholen stijgt de waardering voor dit aspect van gemiddeld een 3,5 in 2022 naar gemiddeld een 3,7 in 2024. Bij ouders gaat de gemiddelde waardering van een 3,9 naar een 4,0.

Op de vraag in hoeverre (vaker) versnellen wordt voorkomen door het aanbod van de HB-ondersteuningsvoorziening, neemt een groter aantal scholen een neutraal standpunt in. Uit de reacties blijkt dat dit soms ook samenhangt met (nog) onvoldoende zicht en/of ervaring hebben op/met dit aspect. Het aantal scholen dat positief antwoordt op deze vraag is afgenomen. We vragen deze relatie sinds een aantal jaar uit vanwege een eerder spelende ontwikkeling waarbij steeds meer (zeer) jonge leerlingen instroomden in het voortgezet onderwijs. Deze ontwikkeling lijkt inmiddels gekeerd, onder andere vanwege een duidelijke professionalisering van het basisonderwijs én het aanbod van de HB-ondersteuningsvoorzieningen. De relevantie van deze vraag lijkt op dit moment gering.

Een punt van aandacht betreft het feit dat in vergelijking met voorgaande jaren minder ouders aangeven dat er voor hun kind wordt voorzien in passend onderwijs in de huidige situatie. Dit schrijven zij toe aan een nog niet passend aanbod op de eigen basisschool. Of dit resultaat samenhangt met het daadwerkelijke aanbod van de scholen óf (ook) met hogere verwachtingen van ouders, valt niet op te maken uit de resultaten. Wél onderstreept dit het belang van blijvende aandacht voor sterk beleid op de scholen ten aanzien van onderwijs en ondersteuning aan leerlingen met kenmerken van begaafdheid. Vanuit de HB-ondersteuningsvoorzieningen zullen wij hieraan blijven bijdragen, onder andere door:

- Een informatiemiddag voor leerkrachten
- Een telefonisch spreekuur voor leerkrachten
- Een inspiratiebijeenkomst 'coachende begeleiding van hoogbegaafde leerlingen'
- En natuurlijk de periodieke gesprekken over de deelnemende leerlingen, met daarbij de mogelijkheid die altijd bestaat en wordt aangeboden om tussentijds contact op te nemen bij vragen of kwesties.

Wij zijn blij met de meerwaarde die de HB-ondersteuningsvoorzieningen duidelijk hebben voor zowel leerlingen als scholen. De aanbevelingen die scholen en ouders hebben gegeven om ons aanbod en de samenwerking nog verder te versterken nemen wij ter harte en proberen we zoveel als mogelijk te vertalen naar onze dagelijkse werkpraktijk.